

FORSVARSBYGG

KONKURRANSEGRUNNLAGETS DEL II

KONTRAKTSBESTEMMELSER

Rammeavtale prosjektering og andre rådgivende ingeniørtjenester

Kontraktsnr. R00700

Innhold:

- **Mal for rammeavtale (dette dokumentet)**
- **Vedlegg A – avropskontrakt NS 8402**
- **Vedlegg B – avropskontrakt NS 8401**

Avtalemalen er kun ment som en orientering til tilbyderne, og skal således ikke fylles ut ifm tilbudsinnleveringen.

Innhold

1	PARTENE OG DERES REPRESENTANTER.....	3
2	KONTRAKTSDOKUMENTER. TOLKNINGSREGLER	3
3	DEFINISJONER.....	3
4	BAKGRUNN.....	4
5	RAMMEAVTALENS KARAKTER	4
6	RAMMEAVTALENS OPPLÈGG	4
7	RAMMEAVTALENS VOLUM	4
8	RAMMEAVTALENS VARIGHET	4
9	PARTSFORHOLD	4
9.1	Kunden	4
9.2	Leverandøren.....	4
10	FULLMAKTSFORHOLD	5
10.1	Rammeavtale	5
10.2	Avrop.....	5
11	GENERELLE BESTEMMELSER	5
11.1	Informasjonsplikt	5
11.2	Uavhengighet	5
11.3	Sikkerhetsbestemmelser	Feil! Bokmerke er ikke definert.
11.4	Reklame/informasjon.....	6
11.5	Opphavs- og eiendomsrett	6
11.6	Tredjepartskontroll.....	6
11.7	KRAV TIL ETISK HANDEL.....	6
11.8	Krav til gjengs lønn og arbeidsvilkår for arbeidstakere	7
11.9	Forsikring.....	7
12	AVROP	7
12.1	Avrop og bekreftelse	7
12.2	Pris.....	7
12.3	Kommunikasjonsmidler.....	7
12.4	Midlertidig stans og avbestilling av avrop.....	7
13	LEVERANDØRENS YTELSE.....	8
13.1	Generelt	8
13.2	Tjenester	8
13.3	Varer	8
13.4	Organisering av oppdrag.....	8
13.5	Utførelse av oppdrag	8
13.6	Samarbeid med andre	8
14	PRISER, PRISBESTEMMELSER OG BETALINGSVILKÅR	8
14.1	Priser.....	8
14.2	Regulering av prisene.....	9
14.3	Slutfaktura og sluttoppgjør	9
14.4	Betalingsvilkår	9
14.5	Elektronisk faktura	9
15	LEVERINGSTIDER	9
16	MISLIGHOLD	9
16.1	Forsinkelse	9
16.2	Mangel	9
16.3	Betalingsmislighold.....	10
16.4	Beføyelser ved mangel	10
16.5	Beføyelser ved forsinkelse.....	10
16.6	Retting.....	10
16.7	Erstatning.....	10
16.8	Heving	10
16.9	Supplerende bestemmelser.....	11
17	MILJØKRAV VED OFFENTLIG ANSKAFFELSE	11
18	TVISTER	11
19	SIGNATURER	11

1 PARTENE OG DERES REPRESENTANTER

Kunde:		
Navn:		Organisasjonsnr:
Adresse:		
Kontraksadministrator:	Tlf:	E-post:

Leverandør:		
Navn:		Organisasjonsnr:
Adresse:		
Kontraksadministrator:	Tlf:	E-post:

2 KONTRAKTSDOKUMENTER. TOLKNINGSREGLER

Følgende dokumenter inngår som en del av denne kontrakten:

1. Dette avtaledokumentet (hele del II) med
2. Referater og annet materiale fra forhandlinger og oppklarende drøftelser, som er godkjent av begge parter
3. Avrop
4. Leverandørens tilbud
5. Forsvarsbyggs konkurransegrunnlag
6. Forsvarsbyggs generelle kontraktsbestemmelser for NS 8402 og NS 8401
7. NS 8402 og NS 8401 (gjøres gjeldende ved henvisning, ikke vedlagt).

Ved motstrid gjelder dokumentene i ovennevnte rekkefølge. Dersom dette ikke løser motstridssituasjonen, skal spesielle bestemmelser gjelde foran generelle.

3 DEFINISJONER

- ”Rammeavtalen”: Denne avtale med alle dokumenter som er angitt i avtaledokument
- ”Avrop”: Bestilling av ytelser hos leverandøren som inngår i denne rammeavtale, eventuelt etter minikonkurranse.
- ”Prosjekt”: Konkret oppdragsløsning som av kunden defineres som prosjekt
- ”Ytelser”: Varer, tjenester eller kombinasjon av slike som inngår i denne rammeavtale
- ”Kunden”: Forsvarsbygg, eller Forsvarsdepartementet og dets underliggende enheter

4 BAKGRUNN

Denne rammeavtale skal, gjennom en forhåndsregulering av vilkår, priser og andre forhold, ivareta kundens behov knyttet til de ytelser som er beskrevet i kontraktsdokumentene.

5 RAMMEAVTALENS KARAKTER

Denne rammeavtale innebærer en rett, men ingen plikt, for kunden å bestille de ytelser som omfattes av rammeavtalen, men likevel slik at kunden i størst mulig grad ønsker å benytte denne rammeavtalen.

Leverandøren plikter å levere de ytelser som omfattes av rammeavtalen, på avtalens vilkår, etter forutgående avrop fra kunden.

6 RAMMEAVTALENS OPPLÈGG

Rammeavtalen utgjør et bestående avtaleforhold mellom kunden og leverandøren, avgrenset i tid, som på forhånd definerer retningslinjer for partenes opptreden i rammeavtaleforholdet og ved kontrahering, og fastsetter hvilke vilkår leverandøren plikter å levere på til kunden når avrop gjøres.

Dersom det i konkurransegrunnlaget eller ved senere meddelelse om tildeling av rammeavtale er opplyst at det inngås rammeavtale med mer enn én leverandør, gjelder det særlige regler for tildeling av avrop. Disse reglene er angitt i konkurransegrunnlagets del I.

Det enkelte avrop supplerer rammeavtalen med de vilkår og opplysninger som er avropsspesifikke. Avrop og avropsbekreftelse stifter et selvstendig avtaleforhold mellom kunde og leverandør med leveranse- og betalingsplikt for de ytelser som avropet gjelder.

Dokumenter i denne Del II gjelder etter sin art for enten rammeavtalen eller avropene.

7 VOLUM OG VARIGHET

7.1 Avtalens volum

Dersom kunden i kunngjøring, innbydelse eller i annen sammenheng oppgir opplysninger i tall eller tekst knyttet til historisk eller forventet behov, volum, eller prognoser for uttak av ytelser, skal disse opplysningene anses å være ikke forpliktende og av rent orienterende art, med mindre annet er spesifikt angitt sammen med angjeldende opplysning.

7.2 Rammeavtalens varighet

Rammeavtalen er en opsjon. Opsjonen må utløses senest 6mnd etter signering av avtalen for prosjekt 100444/100464. Oppdragsgiver har en ensidig rett til å la rammeavtalen løpe i inntil maksimalt fire 4- år fra opsjonen utløses. Forsvarsbygg kan si opp avtalen på 3mnd varsel.

8 PARTSFORHOLD

8.1 Kunden

Enhver av kundens avdelinger skal kunne benytte denne rammeavtalen.

8.2 Leverandøren

Leverandøren kan ikke benytte underleverandører til å oppfylle denne avtale, med mindre:

- a) Underleverandøren er oppgitt med navn i leverandørens tilbud eller i rammeavtalen
- b) Det foreligger skriftlig samtykke til bruk av underleverandør fra kundens kontraktsadministrator. Slikt samtykke kan gis generelt, f eks ved skifte av fast

underleverandør, eller knyttet til et konkret arbeid. Samtykke skal normalt gis, med mindre det foreligger saklig grunn for å nekte.

9 FULLMAKTSFORHOLD

9.1 Rammeavtale

Kunden skal utnevne en kontraktsadministrator for oppfølging av denne avtale. Kontraktsadministrator skal være kontaktpunktet for alle henvendelser knyttet til rammeavtalen. Kunden skal informere leverandøren om hvem som er kontraktsadministrator.

9.2 Avrop

Hvis Kunden ber om det, kan det leveres liste over hvilke personer som er autoriserte til å foreta avrop etter avtalen.

10 GENERELLE BESTEMMELSER

10.1 Informasjonsplikt

Leverandøren har informasjonsplikt for alle anskaffelses- og markedsmessige forhold som han forstår har betydning for kunden å kjenne til.

10.2 Uavhengighet

Leverandøren skal være uavhengig, og skal gjøre kunden oppmerksom på forhold som kan skape interessekonflikt eller på annen måte påvirke gjennomføringen av oppdrag.

Leverandøren kan derfor ikke mens denne rammeavtalen løper påta seg andre oppdrag i forbindelse med kampflybaseprosjektet på Evenes, med mindre Forsvarsbygg har gitt skriftlig samtykke. Leverandøren kan heller ikke påta seg oppdrag for andre oppdragsgivere i direkte eller indirekte tilknytning til kampflybaseprosjektet, med mindre Forsvarsbygg har gitt skriftlig samtykke.

10.3 Sikkerhetsbestemmelser

Overtredelse av sikkerhetsbestemmelser, er å anse som vesentlig mislighold av leverandørens kontraktsforpliktelser. Leverandøren plikter å rette seg etter stedlige militære bestemmelser ved utførelse av avrop.

Utgifter for å oppfylle bestemmelsene i eller i medhold av sikkerhetsloven, er oppdragsgiver uvedkommende.

10.3.1 Autorisasjon

Autorisasjon skal gjennomføres for alle som skal utføre oppdrag. Dette skjer ved gjennomføring av en autorisasjonssamtale. Samtalene kan foregå i grupper. For personer med eventuell usikkerhet må det påregnes en ekstra autorisasjonssamtale. Kostnader for slik autorisasjonssamtale kan ikke kreves dekket av Forsvarsbygg. Autorisasjon skje ved Evenes flystasjon.

10.3.2 Sikkerhetsklarering

Personell som skal utføre oppdrag under rammeavtalen skal kunne sikkerhetsklareres for HEMMELIG. Aktuelle krav til autorisasjon og sikkerhetsklarering av personell ved avrop fastsettes av oppdragsgiver. Oppdragsgiver er ansvarlig for å gi varsel for å igangsette til sikkerhetsklarering av personell til oppfyllelse av rammeavtalen. Leverandøren bærer selv risikoen for at utførende oppnår sikkerhetsklarering innen 4mnd etter varsel om behov for sikkerhetsklarering.

10.3.3 Underleverandører

Kravet om sikkerhetsklarering gjelder også for underentreprenører og annen innleid arbeidskraft..

10.4 Reklame/informasjon

Leverandøren forplikter seg til ikke å offentliggjøre noen form for prosjektrelatert informasjon uten på forhånd å ha innhentet skriftlig godkjenning fra kunden.

10.5 Opphavs- og eiendomsrett

Eiendomsrett, opphavsrett og andre relevante materielle og immaterielle rettigheter til resultater av bistanden tilfaller kunden, med de begrensninger som følger av ufravikelig lov.

Rettighetene omfatter også rett til endring og videreoverdragelse, jf åndsverkslovens § 39b.

Leverandøren beholder rettighetene til egne verktøy og metodegrunnlag. Begge parter kan også utnytte generell kunnskap (know-how) som ikke er taushetsbelag som de har tilegnet seg i forbindelse med bistanden.

10.6 Tredjepartskontroll

Kunden forbeholder seg retten til å foreta tredjepartskontroll av leverandørens ytelser.

10.7 KRAV TIL ETISK HANDEL

Tjenesteyter etterleve følgende grunnleggende krav:

- a) Nasjonal lovgivning: Arbeidsretten og arbeidslovgivningen der produksjonen finner sted, skal etterleves. Av særlig relevante forhold fremheves lønns- og arbeidstidsbestemmelser, helse, miljø og sikkerhet, lovfestede forsikringer og sosiale ordninger, samt regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter.
- b) Forbud mot barnearbeid (FNs barnekonvensjon artikkel 32, ILO-konvensjoner nr. 138 og 182): Barn har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid, og mot å utføre arbeid som kan svekke utdannings- og utviklingsmuligheter. Minstealderen må ikke i noe tilfelle være under 15 år (14 eller 16 år i visse land). Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse eller sikkerhet i fare, inkludert nattarbeid. Dersom det foregår slikt barnearbeid, skal det arbeides for snarlig utfasing. Det skal samtidig legges til rette for at barna gis mulighet til livsopphold og utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.
- c) Forbud mot tvangsarbeid/slavearbeid (ILO-konvensjoner nr. 29 og 105): Det skal ikke forekomme noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid. Arbeiderne må ikke levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver, og skal være fri til å avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.
- d) Forbud mot diskriminering (ILO-konvensjoner nr. 100 og 111): Det skal ikke forekomme noen diskriminering i arbeidslivet basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet.
- e) Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO-konvensjoner nr. 87 og 98): Arbeiderne skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget valg, og å forhandle kollektivt. Dersom disse rettigheter er begrenset eller under utvikling, skal leverandøren medvirke til at de ansatte får møte ledelsen for å diskutere lønns- og arbeidsvilkår uten at dette får negative konsekvenser for arbeiderne.

Brudd på disse bestemmelsene anses som vesentlig mislighold.

Tjenesteyter identifiseres med sine underleverandører ved mislighold av kontrakten mht. de ovenfor nevnte krav.

Alle avtaler tjenesteyter inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser nevnt i første til tredje ledd.

10.8 Krav til gjengs lønn og arbeidsvilkår for arbeidstakere

Leverandøren skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos underleverandører ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av tariffavtale (se bl.a. allmenngjøringsloven og allmenngjøringsforskriftene av 21.11.2006 nr. 1291 og 26.06.2006 nr. 704), regulativ eller det som er normalt på det stedet der arbeidet blir utført og for vedkommende yrke. Dette gjelder bare for ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten. Lederen av virksomheten er ansvarlig for at denne kontraktsbestemmelsen blir etterlevd.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Dersom leverandøren ikke etterlever klausulen, har kunden rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen til det er dokumentert at forholdet er i orden. Kunden kan holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger besparelsen for arbeidsgiveren.

Leverandøren skal på oppfordring legge frem dokumentasjon for lønns- og arbeidsvilkårene som blir benyttet. Leverandøren skal også fremlegge dokumentasjon på lønns- og arbeidsvilkårene hos underleverandørene.

10.9 Forsikring

Leverandøren skal inneha eller tegne ansvarsforsikring med et forsvarlig beløp, på vanlige vilkår, som er dekkende i forhold til det ansvar han kan komme i etter denne avtale. Forsikringsbevis skal forelegges kunden for kontroll, hvis kunden ber om det. Leverandøren har alene ansvaret for at forsikringen er dekkende, uavhengig av kundens eventuelle kontroll.

11 AVROP

11.1 Avrop og bekreftelse

Avrop på rammeavtalen gjøres ved at autorisert person hos kunden gjør en skriftlig henvendelse til leverandøren med beskrivelse av oppdraget. Avropet skal inneholde de opplysninger som er nødvendige for å starte utførelse av oppdraget. Frist for utførelse kan angis, og er bindende med mindre fristen fremstår som uvanlig kort i forhold til oppdragets størrelse. Normal oppstartstid for oppdrag skal medregnes i fristen.

Leverandøren skal skriftlig bekrefte avropet. Avropet utløser ytelsesplikt for partene.

Kunden kan fastsette skjema for avrop og bekreftelse.

11.2 Pris

Hvis det er aktuelt skal Leverandøren innen en frist gitt i avropet gi fast pris på oppdraget. Hvis det ikke er aktuelt, følges avtalens priser.

11.3 Kommunikasjonsmidler

Avtalte skriftlige kommunikasjonsmidler mellom partene er brev, telefaks, og e-post.

11.4 Midlertidig stans og avbestilling av avrop

Forsvarsbygg kan kreve midlertidig stans av bistanden.

Forsvarsbygg kan uten nærmere begrunnelse avbestille resterende del av bistanden.

Med mindre annet fremgår av Forsvarsbyggs varsel, trer midlertidig stans eller avbestilling i kraft umiddelbart.

Leverandøren har kun krav på betaling for utført bistand frem til midlertidig stans eller avbestilling skjer.

Under ingen omstendighet kan det fremsettes krav overfor Forsvarsbygg som følge av disse forholdene.

12 LEVERANDØRENS YTELSER

12.1 Generelt

Leverandørens ytelser skal til enhver tid oppfylle avtalte krav. Leverandøren plikter å straks varsle oppdragsgiver dersom det oppstår forhold som kan medføre leveransesvikt- eller hindringer. Hvis slik melding ikke gis, kan kunden kreve erstattet tap som kunne vært unngått om han hadde fått meldingen i tide.

12.2 Tjenester

Alle tjenester skal utføres med høy faglig kvalitet. Konsulent har et selvstendig ansvar for å innhente og/eller etterprøve nødvendige opplysninger med tanke på å fastslå de faktiske forhold med en høy grad av nøyaktighet.

Leverandøren plikter å benytte de personer som er oppgitt i tilbudet. Utskifting av personell til annet personell med tilsvarende utdanning og minimum erfaring som fremgår av konsulentens tilbud, skal godkjennes av Forsvarsbygg. Godkjenning kan ikke nektes uten saklig grunn.

Eventuell utskifting av personell eller underleverandør vil ikke medføre endring av timepris eller påslagsprosent.

12.3 Varer

Dersom vareleveranse inngår i oppdraget, eller er en selvstendig ytelse, skal varene oppfylle avtalte krav. Vareleveranse skal være sendekjøp DDP Incoterms 2010 til kundens angitte adresse i Norge, med mindre annet er avtalt for det enkelte avrop.

12.4 Organisering av oppdrag

Leverandøren skal ha en organisasjon som er tilpasset oppdraget, og saksbehandlere med gode faglige kvalifikasjoner.

12.5 Utførelse av oppdrag

Arbeidet skal drives rasjonelt og forsvarlig. Leverandøren skal dra omsorg for oppdragsgivers interesser. Leverandøren skal i god tid gjøre kunden kjent med hva han behøver av opplysninger, grunnlagsmateriale og beslutninger for å gjennomføre oppdraget, og når dette skal foreligge.

12.6 Samarbeid med andre

Leverandøren skal lojalt samarbeide med kundens øvrige leverandører, der det er nødvendig, og utføre sitt oppdrag slik at det faglig og fremdriftsmessig tilpasses deres arbeide.

13 PRISER, PRISBESTEMMELSER OG BETALINGSVILKÅR

13.1 Priser

Prisbetingelser og reisekostnader er regulert i del III A.1. kapitel 2.

13.2 Regulering av prisene

Dersom ikke annet er avtalt for det enkelt avrop, kan timepriser kreves indeksregulert 1.1.2020. Regulering kan kreves utgangspunkt i indekstallet for tidspunktet for fremsettelse av kravet, og med virkning for påfølgende avrop. Reguleringen skjer etter endringene i konsumprisindeksen (KPI Totalindeks). Prisene på signerte avrop kan ikke reguleres med mindre leveransen her mer enn 3mnd igjen ved oversendelse av krav, og da kun med virkning for timer levert etter kravet sendes.

Leverandøren forplikter seg til å ikke motta rabatter, bonus eller andre tilsvarende ytelser fra tredjepart i forbindelse med leveranser knyttet til denne avtale.

13.3 Slutfaktura og sluttoppgjør

Leverandøren skal sende slutfaktura innen 2 (to) måned etter at oppdraget/avropet er avsluttet.

Slutfakturaen skal omfatte alle leverandørens krav. Leverandøren kan likevel ta spesifiserte forbehold om senere endring av sluttsummen dersom grunnlaget for beregningen av kravet ikke har foreligget i tide.

13.4 Betalingsvilkår

Fakturering skjer etterskuddsvis for én måned om gangen. Fakturert beløp skal omfatte gjennomført leveranse frem til faktureringstidspunktet.

Fakturaene skal spesifiseres og dokumenteres slik at de kan kontrolleres av Forsvarsbygg.

Betalingsfrist skal være 30 dager.

Alle fakturaer skal være merket med prosjektnr. for avropet, og skal sendes som efaktura. Avropsdokument skal inneholde informasjon om fakturamerking.

13.5 Elektronisk faktura

Faktura (og evt. kreditnota) skal sendes elektronisk til Forsvarsbyggs fakturamottak i samsvar med standarden Elektronisk handelsformat (EHF). Forsvarsbyggs adresse er **975950662**. For nærmere fremgangsmåte, se www.ehandel.no.

14 LEVERINGSTIDER

Kunden kan sette en rimelig frist for utførelse av oppdrag. Frist for utførelse av tjenester skal formaliseres i forbindelse med avropet, eller skriftlig på annen måte

15 MISLIGHOLD

15.1 Forsinkelse

Det foreligger forsinkelse dersom levering eller prestering av ytelse skjer senere enn en avtalt frist. En frist regnes som avtalt hvis den er angitt i samsvar med pkt 14.

Tjenesteyter skal uten ugrunnet opphold varsle Forsvarsbyggs representant skriftlig dersom frister eller rimelig fremdrift ikke kan holdes. Varslet skal angi årsaken, samt hvilke konsekvenser oppholdet medfører for fremdriften.

15.2 Mangel

Det foreligger mangel dersom leverandørens prestasjon ikke oppfyller angitte krav eller spesifikasjoner, angitt generelt for rammeavtalen eller konkret for avrop. Som mangel regnes også at kravet til faglig forsvarlig handlemåte eller aktsomhet ikke er overholdt. Unnlattelse av å opplyse kunden om forhold av betydning for det konkrete oppdrag, regnes også som mangel.

15.3 Betalingsmislighold

Ved forsinket betaling kan leverandøren kreve forsinkelsesrenter i henhold til forsinkelsesrenteloven.

15.4 Beføyelser ved mangel

Dersom det foreligger mangel iht pkt 15.2, kan kunden:

Kreve forholdet rettet, jf pkt 15.6.

Kreve erstatning for sitt økonomiske tap som følge av kontraktsbruddet, jf pkt 15.7.

Heve avtalen, dersom misligholdet er vesentlig, jf pkt 15.8.

15.5 Beføyelser ved forsinkelse

Tidsfristen(e) er dagmulkbelagt(e), jf. pkt. 15. Dersom ikke annet er avtalt utgjør mulkten per kalenderdag 2 ‰ av kontraktssummen inkl. mva., men ikke mindre enn kr 1000 per virkedag inntil levering er skjedd. Ved overskridelse av delfrister i henhold til fremdriftsplan ved delleveranser er mulkten 2 ‰ av kontraktssummen, inkl. mva., for den del av leveransen som skal være fullført til den avtalte delfristen.

Dagmulkten løper i inntil 30 dager etter avtalt levering. Dagmulkten slutter å løpe når det som skal utføres innen tidsfristen er avsluttet.

Forsvarsbygg kan kreve dagmulkt dersom tjenesteyter ikke kan godtgjøre at forsinkelsen skyldes en hindring som er utenfor tjenesteyterens kontroll, og som tjenesteyteren ikke med rimelighet kunne ventes å ha tatt i betraktning på avtaletiden eller å unngå eller overvinne følgene av. Beror forsinkelsen på en tredjeperson, er tjenesteyteren bare fri for ansvar dersom også tredjepersonen ville vært fritatt etter denne bestemmelsen.

Forsinkelser ut over dette anses som vesentlig mislighold som gir oppdragsgiver rett til å heve kontrakten, og kreve erstatning for det lidte tap utover maksimal dagmulkt.

Så lenge dagmulkten løper, kan ikke Forsvarsbygg kreve erstatning. Denne begrensningen gjelder imidlertid ikke dersom tjenesteyter eller noen han hefter for, har gjort seg skyldig i forsett eller grov uaktsomhet eller dersom tjenesteyter har unnlatt å gi varsel som foreskrevet i pkt. 5.2, 3.ledd.

Etter utløpt dagmulkperiode kan Forsvarsbygg velge å kreve erstatning for hele sitt økonomiske tap dersom hindringen ligger innenfor tjenesteyters kontroll etter tredje ledd.

Eventuell dagmulkt kommer til fradrag i erstatningssummen.

15.6 Retting

Krever kunden retting, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig melde fra om dette til leverandøren, med rimelig frist til å rette på forholdet. En frist på 48 timer skal normalt regnes som rimelig frist. Dersom forholdet ikke er rettet innen fristen, kan avtalen heves hvis vilkårene i pkt 15.8 er oppfylt.

15.7 Erstatning

Krever kunden erstatning som følge av leverandørens mislighold, skal han skriftlig melde fra om dette til leverandøren. Erstatningskravet skal spesifiseres innen rimelig tid etter at tapets omfang er klart.

15.8 Heving

Denne rammeavtale kan heves av en part ved den annen parts vesentlige mislighold. Som vesentlig mislighold regnes f eks:

- a) Mislighold av bestemmelser hvor det eksplisitt er bestemt at misligholdet konstituerer vesentlig mislighold
- b) Mislighold knyttet til viktige bestemmelser i rammeavtalen eller til særlig viktige enkeltavrop
- c) Gjentatte mislighold knyttet til enkeltavrop, f.eks. i form av forsinkelse eller mangler.

Dersom kunden vil heve avtalen, skal leverandøren normalt få en kort frist til å rette forholdet først. Slik frist, og eventuelt melding om heving, skal alltid gis skriftlig.

15.9 Supplerende bestemmelser

Ved behov for utfylling av denne avtale i avropsdimensjonen (for det enkelte oppdrag) skal bestemmelsene i NS 8401 gjelde, med Forsvarsbyggs generelle kontraktsvilkår for NS 8401, dog etter hva som spesifikt er bestemt for det enkelte avrop.

16 MILJØKRAV VED OFFENTLIG ANSKAFFELSE

Kunden krever at leverandøren forholder seg til følgende miljøkrav:

- Transport
 - Leverandøren skal i alle tilfeller der det er mulig å løse oppdraget på vegne av kunden uten ekstra tidsbruk, utføre reisevirksomhet ved bruk av offentlig transport.
- Kjemikaliebruk, materiellbruk og innkjøp av varer / tjenester
 - Leverandøren skal i sin korrespondanse med kunden (konvolutter, kopipapir, trykksaker m.m), og ved alle leveranser (rapporter m.m.), benytte seg av materiell som tilfredsstillende miljømerkingskravene til Svanen eller EU-blomsten.
 - Innkjøp av annet materiell/utstyr for å løse oppdrag for kunden skal, hvis mulig, tilfredsstillende miljømerkingskravene til Svanen eller EU-blomsten.
 - Alle utskrifter, rapporter etc. skal være 2-sidig
- Hotellopphold
 - I forbindelse med reise- og overnattingsoppdrag for kunden, skal det så langt som praktisk mulig overnattes på hotell som tilfredsstillende miljømerkingskravene til Svanen eller EU-blomsten.

17 TVISTER

Dersom ikke annet er avtalt eller avtales, skal tvister som oppstår som følge av kontraktsforholdet avgjøres ved rettergang for de ordinære domstoler.

For kontrakter med utenlandske leverandører avtales Oslo som verneting. Tvisten behandles etter norske prosessuelle og materielle regler.

18 SIGNATURER

Dette avtaledokumentet er utferdiget i 2 eksemplarer, ett til hver av partene.

Dato:	Sted:	Dato:	Sted:
Kundens underskrift		Leverandørens underskrift	

<hr/> <i>Navn</i> <i>Stilling</i>	<hr/> <i>Navn</i> <i>Stilling</i>
--------------------------------------	--------------------------------------